

El Contrapàs llarg de Fígols

Fígols

Ubicació

Comarca: Berguedà

Lloc/Adreça: Fígols

Coordenades:

Latitud: 42.18075504879

Longitud: 1.8350104001314

UTM Est (X): 403791

UTM Nord (Y): 4670503

Classificació

Número de fitxa 08080 - 166

Àmbit: Patrimoni immaterial

Tipologia Música i dansa

Estil / època: Contemporani

Segle s.XIX

Estat de conservació Dolent

Notes de conservació: Ja no es balla.

Protecció Inexistent

Tipus de protecció: Inexistent

Accés Obert

Ús actual: Sense ús

Titularitat Pública

Autoria de la fitxa JOEL COLOMER CASAMITJANA

Data de registre de la fitxa: dg., 03/08/2025 - 18:53

Descripció

El Contrapàs llarg de Fígols és una dansa tradicional que forma part del patrimoni cultural immaterial de Catalunya. Aquest ball destaca per la seva solemnitat i pel seu marcat caràcter cerimonial. El contrapàs és una dansa que, històricament, es ballava en contextos religiosos i festius, especialment durant les festivitats

de Setmana Santa o en celebracions patronals. El contrapàs llarg, com el seu nom indica, es caracteritza per tenir una estructura musical i coreogràfica més extensa que altres variants. La melodia és lenta i majestuosa, amb un compàs binari que acompanya el moviment pausat i mesurat dels dansaires. La coreografia sol consistir en una successió de passos cap endavant i enrere, girs i formacions de parelles o grups, amb una gran coordinació col·lectiva.

Història

En una de les visites i recerques fetes per Higini Anglès i Pere Bohigas en el recull de l'Obra del Cançoner pel Berguedà recuperaren el contrapàs de Fígols. Va ser gràcies a la conversa amb un antic miner de Fígols que els hi proporcionà la cançó i també va ser gravat. El miner també els hi mostrà els passos de la dansa en qüestió, que tenia un estil a l'empordanesa, així descrivia: "El contrapàs llarg, ballat a l'empordanesa, què és ballava quant jo anava a tondre a l'Empordà, i casi sempre homes sols, si s'ho ficaven dones casi sempre sense ballador, que era un rodona que tothom tenia dret de ficar-s'hi sol, sense fer parella, i volia saber-lo bé per ballar-lo, jo no'l sabia molt, però nos ho havia ensenyat un empordanès que teixia cànem a Gombreny, i m'agradava molt, i els predicador non renyaven, que contrapàs, sardana, bolangera, fandango, ballet, ball sardà i altres balls que sols se tocaven de les mans, com també la dansa, deien als millors no volen res, però se tenia com un desahogo de la joventut, si, un poc perillós". Interessant la descripció feta i la visió social del ball per part de les autoritats. A més fa una referència als contrapassos recollit per Joan Amades, del qual comentava que els contrapassos només es ballaven sota dos estils, l'empordanès i el selvatà, per tant aquest seria d'estil empordanès.

Bibliografia

Arxiu Joan Bial i Serra (1888-1970). Caixa 121, sobre 299, contrapàs de Fígols (recull el text Pere Feliu, sense partitura). Arxiu de Patrimoni Etnològic de Catalunya. Departament de Cultura Generalitat de Catalunya.

AMADES, Joan; PUJOL, Francesc (1936), Cançoner popular de Catalunya. Volum I: Diccionari de la dansa, dels entremesos i dels instruments de música. Fundació Concepció Rabell i Cíbils, Barcelona

CORTÉS Elía, Maria del Agua, i ESCUTÍA Fors, Eloi, Danses tradicionals del Berguedà. Recull històric, musical i coreogràfic. Berguedana de Folklore Total, Vol.II

MASSOT i Muntaner, Josep (1928), Materials. Obra del Cançoner Popular de Catalunya. Volum I, fascicle II. Missió de Higini Anglès i Pere Bohigas i Balaguer al Solsonés i Alt Berguedà. Fundació Concepció Rabell i Cíbils, Barcelona

